

**Kövér László, az Országgyűlés elnökének beszéde az Európai Unió
Parlamenti Elnökeinek Konferenciája I. napirendi pontjában:
A jövő Európai Uniója: általános kilátások, föderalizmus vagy nemzeti
szuverenitás
(Országház, 2025. május 12.)**

Tisztelt Konferencia!

Az európai jövő megítélése kapcsán rengeteg a bizonytalanság, de talán a tévedés kockázata nélkül állíthatom, hogy egy dolgot mindannyian biztosan tudunk: azt, hogy milyen jövőt nem akarunk a kontinensünknek, országainknak, nemzeteinknek és gyermekeinknek.

Nem akarunk olyan jövőt, amit valamilyen Nagy Testvér alakít ki számunka, ahogyan azt George Orwell az 1984 című regényében megírta. Nem akarunk egy állandó háborús pszichózisban élő birodalom személyiségüktől, identitásuktól és természetes emberi közösségeiktől megfosztott alattvalói lenni. Nos, ilyen európai jövőt biztosan nem akarunk, s ebből a meggyőződésből akár következhetne egy egyetértés is arra vonatkozóan, hogy viszont mi az, amit mindannyian akarunk. Pontosan azt, amiért a második világháború utáni legnagyobb európai politikai terv, az európai nemzetek államai együttműködésén alapuló Európai Unió létrejött: békét, demokráciát és jólétet akarunk Európában!

Ehelyett azonban napjainkban az Európai Unió a szemünk láttára a béke, demokrácia és jólét ígéretéből a háború, diktatúra és elszegényedés valóságává kezd válni.

Az Európai Uniónak nem volt politikai ereje – sőt talán szándéka sem – arra, hogy diplomáciai eszközökkel megelőzze az orosz-ukrán háborút, és nem volt gazdasági ereje sem ahhoz, hogy szankciós politikájával megfékezze Oroszországot, hiszen a gazdaságstatisztikai adatok azt bizonyítják, hogy az uniós szankciók több kárt okoztak az Európai Unió tagállamainak, mint Oroszországnak.

A GDP növekedése tavaly az Európai Unióban 0,9 %, az euróövezeten belül csak 0,7 % volt, míg Oroszországban 4,3 %-os növekedést regisztráltak.

Az eddigi kudarcok ellenére a jelenlegi uniós politikai elit katonai értelemben is igyekszik belesodorni az Európai Uniót a háborúba. A jelenlegi uniós politikai elit felrúgni készül az uniós belső demokrácia szabályát, az alapszerződések által szavatolt egyhangú tagállami döntéshozatal rendjét, ami megnyitja az utat egy, a politikai többségre hivatkozó, de valódi felhatalmazással nem rendelkező szűk csoport diktatúrája és a tagállami szuverenitások teljes felszámolása előtt. Az Unió gazdaságot érintő döntései versenyképtelenné teszik és elüldözik az európai ipart, ellehetetlenítik a gazdákat, elszegényítik a középosztályt, elvágják az európai gazdaság szempontjából életbevágó piaci kapcsolódásokat.

Az Európai Unió a világban zajló átrendeződés minden dimenziójában vesztesre áll, amit az elmúlt időszak demokratikus választásaiból következtethetően az európai emberek egyre nagyobb hányada a saját bőrén érez.

Kérdés, hogy miért történik mindez? A válasz: az Európai Unió egyensúlyvesztése miatt.

Az egyensúlytalanság egyaránt tetten érhető az Európai Unió politikai viszonyaiban, társadalompolitikájában, gazdaságpolitikájában, energiapolitikájában és külpolitikájában is. Az Unión belüli kapcsolatokban felborult a politikai erőegyensúly az Unió Bizottsága és a tagállami nemzeti kormányok között, valamint az Európai Parlament és a tagállamok nemzeti parlamentjei között.

Az Unió társadalompolitikájában a brüsszeli uniós politikai elit elszakadt az európai választópolgárok akaratától. Az Unió gazdaságpolitikájában felborult például az iparpolitikai és klímapolitikai érdekek közötti egyensúly, a politikai ideológia a realgazdaság törvényei fölé kerekedett.

Az uniós energiapolitikában felborult az egyensúly a hagyományos és a megújuló energia termelése között. Ez az egyensúlyvesztés volt érzékelhető például a minapi, 70 millió európai polgárt érintő áramellátási zavarokban.

Az uniós külpolitikában felborult a nyugati világ tengelyét képező transzatlanti együttműködés: míg az Egyesült Államok jelenlegi vezetése békekötésre, addig az Európai Unió a háború folytatására törekszik az európai földön dúló orosz-ukrán háborúban, amely elhibázott politika már eddig is hosszú távon érzékelhető károkat okozott az európai gazdaságnak.

Ezen egyensúlyvesztések nyilvánvalóak, ám van egy további egyensúlytalansági tényező, amely ugyan nem annyira nyilvánvaló az európai emberek számára, mint egy tíz órás áramszünet, de attól azért még létezik.

Erről az egyensúlytalanságról – kedves Kollégák – nem szoktunk beszélni az európai politikában, pedig nagyon kellene: a közjón és közérdeken alapuló állami közhatalom és a globális gazdasági magánhatalmak közötti viszonyra gondolok.

Európa az elmúlt ötszáz évben elért világgazdasági sikereit különféle okokkal szokták magyarázni. Európa vádlói azt állítják, hogy a világ többi részének kizsákmányolása, az európai gyarmatosítás volt az európai eredmények mögött. Mások, Európa védelmezői, azt állítják, hogy az európai oktatás és alkotóerő volt a sikerek titka. Mindkét magyarázatban van igazság, de az igazságnak van még egy eleme, amiről alig esik szó: az elmúlt ötszáz esztendőben Európában – vagy ha az Egyesült Államokat is ide számítjuk, akkor az elmúlt 250 esztendőben – a nyugati világban mindig fennállt egy rendkívül bonyolult, érzékeny, de létező egyensúlyi állapot az állami főhatalom – lett legyen az monarchia vagy köztársaság – és a gazdasági magánhatalmak között.

Emlékezzünk a Brit Kelet-India Társaságra, kedves Kollégák! A gazdaságtörténészek szerint 1600-tól számítva több mint kétszáz évig ők voltak a világ első globális gazdasági magánhatalma, saját pénzzel, saját katonasággal, saját

igazságszolgáltatással, és nagyobb vagyon fölött rendelkeztek, mint a mai globális tőkealapkezelők, bankok vagy technológiai cégek együttvéve. Elégé el nem ítélték módon ez a társaság gyarmatként zsákmányolta ki Indiát, de nem akarta gyarmattá tenni Angliát, nem akarta megváltoztatni az európai országok államformáját, tőkeerejével visszaélve nem akarta eladósítani majd összeterelni az európai államokat egy újkori birodalomba azért, hogy könnyebben uralhassa és könnyebben foszthassa ki őket.

A világtörténelem első globális gazdasági magánhatalma még nem uralni akarta a korabeli európai állami közhatalmakat, hanem együtt akart működni velük, mert üzleti modelljében ezzel tudta növelni a saját nyereségét.

Történelmi tény, hogy az elmúlt évszázadok során a nagyvilágban sehol nem alakult ki olyan erőegyensúlyi állapot a legitim állami főhatalom és a gazdasági magánhatalmak között mint a nyugati világban, Európában és az Egyesült Államokban.

Ez adta a nyugati világ legfőbb erejét, ez volt a nyugati világ sikerének nem egyetlen, de nélkülözhetetlen tényezője, tisztelt Konferencia!

A rossz hír az, hogy napjainkra ez az egyensúly a teljes nyugati világban megbomlott. Azért bomlott meg, mert az elmúlt évtizedekben a világ gazdaságban lezajlott tőke- és információ-koncentráció legnagyobb nyerteseivé váló mai globális magánhatalmak már nem együttműködni akarnak a nyugati világ állami közhatalmaival, hanem uralni akarják őket, hiszen üzleti modelljükben nem az állami közhatalommal való együttműködés növeli a profitjukat, hanem az államok pénzügyi, gazdasági és emberi erőforrásai fölötti rendelkezési jogok megszerzése, vagyis az állami közhatalmak fölötti befolyás totális kiterjesztése.

A nyugati világban – és így az Európai Unióban is – a gazdasági növekedés gyümölcseit, vagyis a nyereséget mindenhol a globális gazdasági magánhatalmak szedik, míg a terheit – mint például a munkaerőképzés vagy a környezeti károk költségeit és sok egyéb költséget – az állami közhatalmak viselik.

Az állami közhatalmaknak költségvetése van, míg a magánhatalmaknak pénze. Az állami közhatalmaknak az adóssága nő, míg a magánhatalmaknak a kihelyezett hitelállománya és a kamatbevétele gyarapodik. A közérdek érvényesítésére csökken az állami közhatalmak ereje, a magánhatalmak magánérdek-érvényesítési ereje pedig nő.

Önök, kedves Kollégák, hozzám hasonlóan pontosan ismerhetik ezt a helyzetet, mert a parlamentjeikben az országaik költségvetési törvényeinek elfogadása kapcsán minden évben szembesülnek a kormányaik pénzügyi mozgásterével.

A Világbank adatai szerint a világ összádóssága – vagyis az államok, a cégek és háztartások összesített adóssága – 1971-ben 7 ezer milliárd dollár volt. Ugyanez tavaly 307 ezer milliárd dollárra rúgott. A világ összádósságán belül az államok adóssága tavaly már elérte a 100 ezer milliárd dollárt. A Nemzetközi Valutaalap ideai adatai szerint a világ államainak összesített adóssága néhány éven belül meghaladja a világ államai összesített nemzeti össztermékét, azaz együttes GDP-jét.

Nyilvánvaló tehát, hogy változtatások nélkül a napjaink nemzetközi pénzügyi rendszere fenntarthatatlan, nem az összeomlásának bekövetkezte, hanem csak az időpontja kérdéses.

Az állami közhatalmak eladósodása nemcsak közgazdasági kényszer, hanem hatalmi érdek is: a globális gazdasági magánhatalmak ezáltal igyekeznek átvenni az irányítást, a rendelkezést a közhatalmak fölött.

Talán emlékeznek még Önök arra a történelmi pillanatra, amikor egy tengerentúli spekuláns a COVID okozta gazdasági problémák kezelésére az EU által eldöntött rendkívüli közös hitelfelvétel mellé további 1000 milliárd euró értékű „örökkötvényt”, azaz a világ végezetéig tartó kamatrabszolgaságot ajánlott – úgymond – nemcsak a klímaválság kezelésére, hanem az európai egység erősítésére is.

A napjainkban ismét egyre többször felbukkanó európai föderalizmus gondolata, az Európai Egyesült Államok terve nem az európai nemzetek akarata, hanem Európán kívüli hitelezők érdeke. Az Európai Unió tagállamai többsége ugyanis néhány éven belül már csak kockázatosan hitelezhető, ezért egybe kell terelni őket egy új entitásba, amely hitelképes, és tovább hitelezhető. Hol a pénzügyi világválságra, hol a világjárvány okozta gazdasági károk enyhítésére, hol a bevándorlók integrálására, hol a háborús fenyegetésre hivatkozva.

Ez az európai föderalista törekvések igazi mozgató ereje, kedves Kollégák, de nem az európai emberek célja vagy érdeke.

A nyugati világban – így Európában is – az emberek érdeke az, hogy helyreálljon az erőegyensúly az államok mint közhatalmak és a globális gazdasági magánhatalmak között, hogy a közérdek és magánérdek ismét egyensúlyba kerüljön a politikában.

Míg a nyugati világban az Egyesült Államok jelenlegi vezetése heroikus kísérletet tesz, hogy ezt a racionális erőegyensúlyt helyreállítsa országában – az amerikai elnök szavai szerint vissza akarják adni Amerikát az amerikaiaknak –, addig az Európa Unió jelenlegi vezetése arra tesz kísérletet, hogy az uniót véglegesen kiszolgáltatassa a globális gazdasági magánhatalmaknak.

A brüsszeli uniós politikai elit ma azon dolgozik, hogy az európai emberektől elvegye Európát, és odaadja másoknak. Nem az Unió érdekeit képviselik a nagyvilágban, hanem az Európán kívüli érdekeket Európában. Ha nem lesz változás, az európai emberek áldozataivá válnak ennek a jelenlegi uniós politikának.

Tisztelt Konferencia!

A valóságosan létező kihívások és a mesterségesen generált válságok egyaránt hivatkozási alapul szolgálnak a föderációs törekvésekre, amelyek a gyakorlati politikában egy egyre nyíltabb és erőszakosabb hatalmi központosításnak, a valódi viták elfojtásának, egyúttal az uniós tagállamok szuverenitása elleni egyre durvább támadásoknak és a brüsszeli törekvések legitimitását megkérdőjelező politikai szereplők ellehetetlenítésének formáját öltik.

A nemzetek szuverén államai által a szubszidiaritás jegyében alulról felfelé építkező Európai Unió és az Európai Egyesült Államok mint a magánhatalmak uralta birodalom egymást kizáró lehetőségek. Ha nem szét akarjuk venni az Európai Uniót, hanem meg akarjuk erősíteni jelenleg többféle válsággal küzdő kontinensünket, akkor az Európa jövőjére vonatkozó két, elviekben összeegyeztethetetlen álláspont képviselői között azt a gyakorlati kompromisszumot kellene elfogadnunk, ami az Uniót alkotó szerződések eredeti tartalma szerinti status quo tiszteletben tartását eredményezné. Meggyőződésünk szerint ez a magyar és az európai emberek érdeke, egyben az európai demokrácia fenntartásának záloga is, ami iránt elkötelezettséget kéne éreznünk.